

کادر درمان فراتر از انتظار ظاهر شد

دکتر حامد قاسمی

رئیس انجمن علمی چشم پزشکی ایران

وقتی کشورمان زیر آتش بمباران‌های دشمن صهیونیستی-آمریکایی بود، فرزندان همین آب و خاک زیر آوری از خستگی، امید را زنده نگه داشتند. کادر درمان، نه تنها در بیمارستان‌ها، بلکه در جبهه‌های از جنس انسانیت جنگیدند تا مشکلی برای مردم ایجاد نشود. همه مردم کشور در این ۴۰ روز جنگ فراتر از انتظار ظاهر شده‌اند بویژه کادر سلامت و بهداشت، چون هم باید نگران خانواده‌هایشان باشند، هم نگران جان هموطنانشان، اما باز هم مثل دیگر مشکلاتی که کشورمان پشت سر گذاشته

است میدان را ترک نکردند و فراتر از شیف‌ها و زمانبندی کاری، برای حضور در مراکز درمانی و ارائه خدمات درمان به مردم حاضر شدند. عملکرد پزشکان و کادر سلامت در جنگ رمضان از عملکرد نظام سلامت جدا نیست. وقتی می‌گویم کادر سلامت فوق‌العاده عمل کرده، یعنی نظام سلامت و مجموعه وزارت بهداشت عملکرد خوبی در این روزهای بحرانی داشته است. اگر بخواهیم نگاهی کلی به این روزهای جنگی کشور بیندازیم، شاهد عملکرد خوب وزارت بهداشت و زیر مجموعه‌هایش هستیم. به عنوان جراح و متخصص چشم همواره در میدان سلامت و مراکز درمانی به طور مستقیم حضور داشته‌ام، به همین دلیل می‌دانم مردم هم از خدمات این روزهای بحرانی راضی هستند و این موضوع نشان دهنده همواری و همراهی مردم و کادر درمان است. وقتی صدای خمپاره و موشک در آسمان شهر به صدا در می‌آید، همه در لحظه به فکر نجات جانسان هستند و این امر کاملاً طبیعی است، اما برای کادر درمان اولویت نجات جان مردم است. زمانی که مراکز درمانی مورد اصابت مستقیم و غیرمستقیم موشک‌های دشمن سفاک قرار می‌گرفتند، همه شاهد بودیم کادر درمان با جانفشانی غیرقابل توصیف بیماران را همراهی می‌کردند تا در مکانی امن قرار بگیرند. بار سربالین آنها می‌ماندند تا شرایط اضطراب جنگ و موج موشک‌ها دردی بر درد بیماران اضافه نکنند و در شرایط سختی و وحشت حس تنهایی نداشته باشند. نمی‌دانم چه رخ داده بود که چنین همدمی ای میان مردم و کادر درمان شکل گرفته بود، اما هر چه بود انسجام ملی را به همراه داشت. در دوران جنگ تحمیلی سوم مردم ایران به شکل عام و کادر درمان به شکل خاص عملکرد درخشانی از خود نشان داده‌اند و همین موضوع دست برتر میدان را به مردم می‌داد. در این روزهای سخت هیچ مشکلی در ارائه خدمات درمانی به مردم نداشتیم و هیچ کمبودی هم در تعداد نیروهای سلامت احساس نشد. شهادت می‌دهم، در ایام جنگ همه پزشکان در محل خدمت حضور داشتند و هیچ غیبتی احساس نشد. حتی افرادی داوطلب می‌شدند فارغ از شیفت‌هایشان در مراکز درمانی حاضر شوند که بار دیگر جلوه‌های قداکاری و ایثار کادر درمان را ثابت می‌کند. به همین دلیل می‌توان گفت، کل نظام سلامت در دوران بحران همیشه پای کار ملت ایران و کشور ایستاده است.

اظهار نظر کارشناسان حوزه‌های مختلف غیردولتی درباره عملکرد دولت در جنگ ۴۰ روزه

سربلندی در بحران جنگ

گروه اجتماعی - ماه رمضان بود، فقط چند هفته به آغاز سال نو باقی مانده بود که نه‌تاجم دشمنان صهیونی-آمریکایی به کشورمان آغاز شد. در شرایط جنگی، دولت‌ها معمولاً تمرکزشان را بر حوزه‌های کلیدی قرار می‌دهند که یکی از مهم‌ترین حوزه‌ها، دفاع از امنیت ملی و مرزهای کشور است. در مرحله بعدی، تأمین نیازهای اولیه مردم همچون غذا، دارو و سوخت قرار دارد که از اهمیت بسیاری برخوردار است. به ادعای کارشناسان، دولت با راهبرد و برنامه‌ریزی منسجم توانست خدمات

فعالیت مراکز بهزیستی زیر بمباران ادامه داشت

از پنجره‌ها و مواردی از این قبیل انجام شده بود. این طور که اطلاع دارم، تیم‌های سازمان بهزیستی در این روزها فعال بودند و حتی در یک هفته‌ای که کشور تعطیل عمومی بود، بخش مدیریتی بهزیستی فعال بود و برآوردها را در زمینه بودجه و پیش‌بینی تعرفه‌های ۱۴۰۵ انجام می‌دادند که به دولت ارائه کنند تا از فرآیند عقب‌نمانند.

ادارات بهزیستی‌های استان‌ها حتی زیر بمباران هم فعال بوده و فعالیت داشته‌اند. البته مراکز توانبخشی روزانه در این ایام تعطیل بودند که به نظر اقدام درستی بود. درباره این تعطیلی‌ها ایرادی به سازمان بهزیستی وارد نیست؛ چون اولاً این مراکز خصوصی هستند، علاوه بر این، زیر بمباران تهران و سایر شهرها چه کسی می‌توانست سلامت و امنیت افراد مراجعه‌کننده را تضمین کند؟ امیدوارم با انعام جنگ این مراکز بتوانند فعالیت‌شان را از سر بگیرند. یکی دیگر از اقدامات مفیدی که در این چند روز جنگ انجام شد، تشکیل کارگروه‌های مختلف حمایتی در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با محوریت سازمان بهزیستی بود.

همچنین قرار بود یک سری از اقلام بهداشتی مورد نیاز خانواده‌ها را در قالب کمک‌هزینه‌ها به آنها پرداخت کنند. حتی برنامه‌ریزی‌ها برای سطح دوم خدمات هم با وزارت صمت،

قضوات کردن باید بر مبنای ارائه همه آمار و اطلاعات باشد. بر اساس اطلاعاتی که دارم، در برخی از حوزه‌ها، مسئولان سازمان بهزیستی عملکرد خوبی داشته‌اند. در مورد مراکز شبه‌خانواده‌ای آسیب دیده بودند، سرعت آنها را در مراکز امن ساکن کردند. مثلاً وقتی مرکز سالمندان تهران در خیابان طالقانی تهران مورد تهاجم قرار گرفت و آسیب دید، بلافاصله سالمندان مرکز را به ساختمان جدیدی بردند که هنوز افتتاح نشده بود اما سریعاً ساختمان تجهیز شد و سالمندان را در آنجا مستقر کردند.

همچنین سازمان بهزیستی در روزهای جنگ با فوریت اقدام به جابه‌جایی چند مرکز تربیت با کودکان بی سرپرست کرد و از خیرین خواستند سرپرستی کودکان را در قالب طرح میزبان به عهده بگیرند تا تکلیف شرایط جنگ مشخص شود و مراکز امن شوند.

همچنین در برخی از مراکز برای مصون‌سازی اقدامات اولیه‌ای انجام داده بودند؛ اقداماتی مانند چسب زدن شیشه‌ها یا دور کردن تخت‌ها

کارخانه‌های تولیدکننده اقلام بهداشتی-مصرفی معلولان جسمی-حرکتی و ضایعه نخاعی آغاز شده بود تا خانواده‌های این افراد ساماندهی شوند و نیازهایشان را مستقیم از تولیدکننده دریافت کنند تا گرفتار بازار سیاه یا کمبود نشوند. سازمان بهزیستی در شرایط جنگی برخی از افراد دارای معلولیتی را که خانواده‌ها به دلیل شرایط موجود توان نگهداری‌شان را نداشتند، در مراکز شبانه‌روزی به شکل موقت و تا عادی شدن شرایط پذیرش کردند.

این اوصاف، اگر بخواهیم عملکرد سازمان بهزیستی را در این جنگ ۴۰ روزه نقد کنیم، به نظرم خدمات سازمان در حد توانش خوب بود، اما اینکه در بعد خدمات مراقبتی و ویزیت در منزل برای افرادی که نیازمند خدمات ضروری هستند، آیا توانستند به این افراد خدمات ارائه کنند یا نه و اینکه نیروهای داوطلبی که سازمان جذب کرده بیشتر در چه زمینه‌هایی فعالیت می‌کنند و مثلاً توانسته‌اند فیزیوتراپ داوطلب هم جذب کنند یا نه، از مواردی است که باید مسئولان سازمان در مورد آن توضیح دهند.

همچنین رسید عمده خدماتی که انجام شده، خدمات ضروری مربوط به مراکز شبانه‌روزی بوده است و سایر موارد در صف اول ضرورت قرار نداشته‌اند.

وضعیت فعلی تا حدی شبیه ساختن یک جاده یا بزرگراه بدون عبور خودرو از آن است؛ اگر برای حضور دانشجویان در کلاس‌های آنلاین الزام و سازوکار مشخصی وجود نداشته باشد، عملاً سرمایه‌گذاری انجام‌شده در این حوزه بی‌ثمر خواهد بود.

بنابراین وزارت علوم باید در کنار صدور بخشنامه‌های مرتبط با آموزش مجازی، پیامدهای عدم حضور دانشجویان در این کلاس‌ها را نیز به طور شفاف اعلام کند. همچنین توسعه زیرساخت‌های آموزش مجازی نباید صرفاً محدود به شرایطی مانند جنگ، بیماری یا الودگی هوا باشد. لازم است برنامه‌ریزی جدی و بلندمدتی برای تقویت و گسترش این زیرساخت‌ها در نظام آموزش عالی انجام شود.

آنها با دشواری همراه بود. درست است که خطاطان این فضا عمدتاً دانشجویان و جامعه علمی هستند، اما حتی برای این گروه نیز ورود و حضور در کلاس‌های آنلاین گاهی سخت و زمانبر بوده است.

مشکلات ناشی از کلاس‌های آنلاین در دانشگاه‌های ذیل وزارت علوم بیشتر اما در دانشگاه‌های آزاد کمتر بود و به نظر من دانشگاه آزاد زیرساخت‌های بهتری برای آموزش آنلاین داشت. وزارت علوم باید به این موضوع توجه کند که آیا می‌تواند در حوزه آموزش مجازی نقش مثبت و مؤثری ایفا کند یا نه. همچنین لازم است مشخص شود که در صورت عدم حضور دانشجویان در این کلاس‌ها چه پیامدهایی متوجه آنها خواهد بود.

بروز مشکلات کوچک عملکرد خوب را زیر سؤال می‌برد

دکتر بهمن صبور

عضو هیات مدیره انجمن داروسازان ایران

حدود ۴۰ روز پیش شرایط جنگی به کشور و همه مردم تحمیل شد. جنگ و شرایط خاص آن می‌توانست ارائه خدمات سلامت محور را دچار چالش کند، اما به راستی ارائه خدمات سلامت محور به هموطنانمان از طرف وزارت بهداشت و سازمان‌های زیرمجموعه این وزارتخانه مثل غذا و دارو بدون مشکل جدی انجام شد.

وزارت بهداشت با توجه به تدابیری که از قبل و همچنین جنگ ۱۲ روزه در نظر گرفته بود، از لحاظ تأمین و تدارک دارو، تجهیزات پزشکی و ارائه شیرخشک به مردم مشکل حادی نداشت و کالاهای سلامت محور بموقع در دسترس مردم و کادر سلامت قرار می‌گرفت.

همچنین داروخانه‌ها هم به خوبی مدیریت شدند، اما نمی‌توان گفت همه چیز صددرصد بی‌نقص بوده است. به هر حال در برخی روزها مشکلاتی در سامانه‌های بیمه پایه و سامانه تیکت -رهگیری، ردیابی و کنترل اصالت فرآورده‌های سلامت محور سازمان غذا و داروی کشور- داشتیم.

در خدمات در بستر سامانه‌ها برای چندین روز در ایام جنگ با اختلال مواجه شد که همین موضوع می‌توانست نارضایتی مردم را به همراه داشته باشد؛ موضوعی که ما به عنوان انجمن از قبل پیش‌بینی کرده بودیم و برای حل آن هم راهکارهای عملیاتی داشتیم. البته بروز اختلال در سامانه‌ها در همه روزهای جنگ نبود و فقط برخی روزها با آن سروکار داشتیم. مثلاً سامانه تیکت برای ارائه شیرخشک به نوزادان در مواقعی با اختلال مواجه بود.

البته اگر از قبل با هماهنگی بین بخشی این مورد را پیش‌بینی می‌کردند، می‌توانستند جلوی بروز چنین مشکلاتی را بگیرند. اما هنوز دیر نیست و می‌توانیم برای روزهای پیش رو جلوی تکرار چنین اختلال‌هایی را در سامانه‌های ارائه‌کننده خدمات بگیریم. هنوز برای بررسی پیشنهادهایی که انجمن‌ها برای حل چنین مشکلاتی دارند، دیر نیست.

امیدواریم آتش بس دائمی برقرار شود و دیگر شاهد روزهای جنگی در کشور عزیزمان نباشیم، اما در روزهایی که هنوز شرایط به حالت عادی نرسیده، در این دو هفته آتش بس ضروری است رفیع بروز چنین مشکلاتی تمهیداتی در سامانه‌ها اندیشیده شود تا اگر دوباره به روند قبلی جنگ بازگشتیم، شاهد چنین نارضایتی‌ای از طرف مردم و ارائه خدمت به آنها نباشیم.

عملکرد خوب سازمان غذا و دارو در این روزها بر هیچ کس پوشیده نیست، اما چنین مشکلاتی می‌تواند این عملکرد مثبت را زیر سؤال ببرد.

وزارت بهداشت نگاه ویژه‌ای به مادران باردار داشت

دکتر سوده کاظمی

رئیس انجمن متخصصین زنان و زایمان ایران

در ایام بحران و جنگ تحمیلی سوم، کارکنان فداکار نظام سلامت کشور با وجود فشارها و آسیب‌های وارد شده، ارائه خدمات بهداشتی را متوقف نکردند و همچنان در خط مقدم خدمت‌رسانی به مردم بویژه مادران باردار حضور داشتند. این امر نشان دهنده هماهنگی خوب دانشگاه‌های علوم پزشکی برای ارائه خدمات سلامت محور و درمانی به مادران و کودکان بود. در تکمیل این خدمات، سامانه‌ها و شماره‌هایی هم برای دریافت مشاوره به شکل تلفنی در نظر گرفته بودند که تمام این موارد موجب ایجاد آرامش به

مادران در شرایط بحرانی می‌شود. مثلاً سامانه تلفنی ۴۰۲۰ و سامانه ۱۹۰ را برای ارائه خدمات مشاوره و راهنمایی‌های بهداشتی و درمانی، بویژه در حوزه مراقبت‌های مادر و کودک ایجاد کردند که به شکل شبانه‌روزی پاسخگوی شهروندان است. با توجه به شرایط ویژه کشور و ضرورت ارائه خدمات مؤثر و ایمن به مادران باردار در دوران بحران، معاونت‌های بهداشت و درمان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در نامه‌ای خطاب به رؤسای دانشگاه‌ها و دانشکده‌های علوم پزشکی سراسر کشور، بر لزوم اجرای تمهیدات فوری و ویژه برای حفظ سلامت مادران و نوزادان تأکید کردند که نشان‌دهنده اهمیت این گروه خاص برای حوزه بهداشت و درمان کشور است.

با وجود سایه جنگ بر سر کشور و مجروحانی که در بمباران‌های دشمن کودک‌کش به مراکز درمانی فرستاده می‌شدند، هیچ زمانی ارائه خدمت به مادران و کودکان متوقف نشد و همواره در اولویت کادر درمان قرار داشتند. قطعاً این امر نیازمند برنامه‌ریزی منسجم از طرف مسئولان نظام سلامت کشور است که شخصاً به عنوان متخصص زنان و زایمان این عملکرد را مثبت ارزیابی می‌کنم.

چون هیچ مادر در این مدت بدون دریافت خدمات از مراکز درمانی خارج نشده است. حتی در مواردی که بیمارستان‌ها مورد حمله دشمن قرار می‌گرفتند، شاهد بودیم که چطور نوزادان را از بخش مراقبت‌های ویژه خارج می‌کردند تا آسیبی به آنها وارد نشود، موضوعی که در شرایط عادی کشور به سختی انجام می‌شود چه برسد به بحران‌هایی مثل جنگ. در این شرایط نظام سلامت و تمام زیرمجموعه آن یعنی پزشکان و پرستاران برای مردم سنگ‌تمام گذاشتند.

کند که امکان برگزاری کلاس‌های پخش زنده با حضور کامل دانش‌آموزان در آن فراهم شود. موضوع دیگری که افزایش قابل توجه قیمت بسته‌های اینترنتی بود که تهیه آن برای بسیاری از خانواده‌ها دشوار بود. من دانش‌آموزان زیادی را دیده‌ام که به دلیل هزینه بالای اینترنت، ترجیح می‌دهند فقط در کلاس‌هایی شرکت کنند که اهمیت بیشتری دارد و از حضور در درس‌هایی که ضریب یا تأثیر کمتری در معدل آنها دارد صرف‌نظر می‌کنند تا بسته اینترنتشان زودتر تمام نشود.

وقتی در جامعه بحرانی رخ می‌دهد، آموزش و پرورش به سرعت آموزش حضوری را در فضای مجازی ادامه می‌دهد. با این اوصاف در دوره‌ای که کشور درگیر جنگ می‌شود شرایط آموزش با زمان‌های دیگر تفاوت زیادی دارد. آموزش آنلاین زمانی می‌تواند کارآمد باشد که زیرساخت‌های لازم، به‌ویژه پهنای باند کافی برای اینترنت، فراهم باشد. با این حال، شبکه شاد با وجود تقسیم‌بندی ساعات آموزشی نتوانست به طور صد درصد پاسخگوی نیاز دانش‌آموزان باشد. آموزش و پرورش باید سامانه شاد را به اندازه‌ای تقویت و به‌روزرسانی

سامانه شاد باید تقویت شود

فروق تیموریان

کارشناس حوزه آموزش و پرورش

و سالمندانمان نیز بیمار هستند، از طرف دیگر تعدادشان زیاد است، مثلاً ما ۳۰۰ سالمند نگهداری می‌کنیم. اما من با همه این سختی‌ها، به پشتیبانی سازمان بهزیستی در دوران جنگ نمره ۲۰ می‌دهم. مدیرکل بهزیستی استان تهران در این ۴۰ روز، هرروز در مراکز حضور داشت. پیگیری‌ها از نداشتن برق، گازوئیل، آرد و موتور برق گرفته تا پیگیری وضعیت بچه‌ها که در قالب طرح میزبان به خانواده‌ها ملحق شوند، جزا همکاری مدیران و مسئولان سازمان ممکن نبود. آنها همیشه پای کار بوده‌اند و هنوز هم هستند. به عنوان یک مجموعه غیردولتی، همواره در این مدت از پشتیبانی آنها برخوردار بوده‌ام.

بهزیستی بزرگ‌ترین خانواده ایران است

یوسف اصلائی

مدیرعامل مؤسسه غیردولتی بهیشت امام رضا (ع)

سازمان بهزیستی یکی از بزرگ‌ترین خانواده‌های ایران است. تعداد زیادی از فرزندان ایتم، معلولان و سالمندان در خیریه‌ها زندگی می‌کنند. یعنی در مراکز پرجمعیت، زندگی شبانه‌روزی را تجربه می‌کنند. به همین دلیل زندگی در مراکز در شرایط خاص سخت‌تر است. در چنین شرایطی، استرس و فشار بسیار زیادی که به این مراکز تحمیل می‌شود، چندبرابر یک خانواده عادی و کم جمعیت است. خیلی از فعالیت‌هایی را که خانواده‌ها می‌توانند انجام دهند، ما نمی‌توانیم در مراکز انجام دهیم. مثلاً نمی‌توانیم به راحتی بچه‌ها را ببریم و به جای دیگری ببریم، چون بیشتر بچه‌ها مشکلاتی دارند

سهیل معینی

فعال مدنی، کارشناس حوزه افراد دارای معلولیت و مدیرعامل انجمن باور

مرد تهاجم قرار گرفت و آسیب دید، بلافاصله سالمندان مرکز را به ساختمان جدیدی بردند که هنوز افتتاح نشده بود اما سریعاً ساختمان تجهیز شد و سالمندان را در آنجا مستقر کردند. همچنین سازمان بهزیستی در روزهای جنگ با فوریت اقدام به جابه‌جایی چند مرکز تربیت با کودکان بی سرپرست کرد و از خیرین خواستند سرپرستی کودکان را در قالب طرح میزبان به عهده بگیرند تا تکلیف شرایط جنگ مشخص شود و مراکز امن شوند.

همچنین در برخی از مراکز برای مصون‌سازی اقدامات اولیه‌ای انجام داده بودند؛ اقداماتی مانند چسب زدن شیشه‌ها یا دور کردن تخت‌ها

کلاس‌های آنلاین سخت و زمانبر بود

علی امیرابی

کارشناس حوزه آموزش عالی

نخستین دوره‌ای که همه دستگاه‌ها ناچار شدند فعالیت‌های خود را در بستر آنلاین ادامه بدهند، دوران شیوع کرونا بود.

انتظار می‌رفت پس از آن تجربه، در زمان بروز حوادث و شرایط خاص، تازه به فکر ارتقای زیرساخت‌های آموزش مجازی نیتیم. در واقع انتظار می‌رفت آمادگی برای برگزاری آموزش‌های آنلاین بیش از وضعیت فعلی باشد.

با این حال، در برخی از سامانه‌های دانشگاهی حتی ورود به کلاس‌ها و تشکیل